

ներ ունենալէ դադարած լինելու է :

Հայ ազգն իւր կաթողիկոսի ընտրութեան միջոցնով օրէնք և դրութիւն ունեցած է , նախ թէ՛ Ազգը պիտի ընտրէ . երկրորդ թէ եկեղեցական և աշխարհական դասերն միացեալ պիտի ընտրեն . երրորդ թէ եկեղեցական դասուն յառաջակայները , վիճակաւոր արքեպիսկոպոստնք , վանահարք , անուանի քահանայք , և աշխարհական դասուն յառաջակայները , թաղաւոր , նախարարք , զօրապետք , — երբ կային , — տանուտեարք , իշխանք և կամ ազգէն ընտրեալ պատգամաւորք պիտի մասնակցին ընտրութեան :

Ընտրութեան չմասնակցողք կամ մասնակցիլ չկրցողք յետոյ ընտրեալն ընդունելու պարտաւոր են : Օրինական ընդհանուր պայման մ'է այս , որ կայ նաեւ մեր ազգային Սահմանադրութեան մէջ : Թաղ մը իւր թաղական խորհուրդն ընտրելու համար կը հրաւիրէ բոլոր անոնք , որ ընտրելու իրաւունքն ունին . որոշեալ օրը չներկայացող ընտրողն կամ քուէն չտուողը յետոյ չկրնար բողոքել . այլ տրուած քուէներովը կ'ընտրուի խորհուրդը , որ կ'ընդունուի նաեւ ընտրութեան չմասնակցողներէ : Արդեւ թաղ մը 1000 ընտրող ունի , և 100 ին մասնակցութեամբը կ'ընտրուի թաղ . խորհուրդ մը , կրնայ ըստիլ թէ , որովհետեւ բոլոր ընտրողաց մասնակցութեամբը չէ կատարուած ընտրութիւնն , ուրեմն ընտրական օրէնք չունի այն թաղը , կամ միօրինակ եղանակ չունի ընտրութեան :

Այսպէս չենք կրնար ըսել թէ ազգն ունեցած չէ կաթողիկոսական ընտրական օրէնք կամ եղանակ . այլ կատարուած ընտրութեանց ժամանակին հանգամանօք երբեմն կիլիկեցիին չէ կրցած մասնակցիլ , երբեմն բարձր Հայոց ժողովուրդը , իսկ որոնք որ կրցած են մասնակցիլ ընտրութեան պահուն , անոնց կատարած ընտրութիւնն օրինաւոր եւ ազգային նկատուած է , և ըստ այնմ ընդունուած է բոլոր Հայոցմէ :

Իսկ երբ թաղի մը ընտրողաց մէկ մասը չմասնակցի և բողոքէ , միթէ կատարուած ընտրութիւնն օրինաւոր կը համարուի ,

և կրնա՞նք ստիպել որ հակառակ իւր ընդդիմութեան և բողոքին , ընդունի կատարուած քուէարկութեան արդիւնքը : Ուրեմն ի՞նչպէս Ազգն ընդունի Մակարայ ընտրութիւնը , երբ կանխաւ մերժած է անոր ընտրելութիւնը և չէ ընդունած . և մասնաւոր երբ ազգին մասնակցութեամբը այլ ոք ընտրուած է օրինաւոր կաթողիկոս ամենայն Հայոց :

Թէ փոքրամասնութեան և թէ եկեղեցականաց ձեռք միմիայն կատարուած ընտրութեանց մասին բերած պատմական օրինակները բնաւ փոստ և նմանութիւն չեն կրնար լինիլ ներկայ ընտրութեան . մինչ այժմ ազգին օրինաւորացէս , ուսինքն եկեղեցական և աշխարհական ընտրողաց մասնակցութեամբը կատարուած ընտրութիւն մը կայ , որ ի պաշտօնէ ազգին հոգակուած է , եւ ազգն ընդունած է զայն խայտաւոր . բայց միայն Ռուսիոյ կառավարութեան չէ վաւերացած :

Ռուսի Ռուսիոյ կառավարութիւնն արգարայնելու համար ի դուր թող չգեղեցիլ Պ. Բէյեան պատմութիւնը հետազօտելու , և խել մը անյար օրինակներ ու աշխատութիւններ իւրենք յառաջ բերելու :

Ազգն օրինաւորացէս ընտրեց իւր կաթողիկոսը , բայց Ռուսիոյ կառավարութիւնն չվաւերացուց զայն : Այս իսկ է խնդիրն :

(Շուրաւէլէ)

Ս. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՊՍՏԱՐԱԳԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ ՅԱՐԵԻԼԵԱՆ-ՐՈՒՄԷԼԻ

Վարնայէն Էսթրէսի կը գրեն թէ Պուլկարական զօրաց և կառավարաց երթեւեկը քանի մ'օրէ ի վեր դադարած է , սակայն զինւորական պատրաստութիւնը կը շարունակուին միշտ , եւ բոլոր դերձակները զինւորական հագուստ կը պատրաստեն : Կամաւորաց գունդ կազմելու պաշտօն ունեցող մասնախումբը յայտարարութիւն մը հանելով կը հրաւիրէ ժողովուրդը որ կամաւորաց օգնէ ամեն կերպով եւ անոնց պէտքերը գուլպա , շապիկ , կոշիկ , հագայ : Պուլկարական բանակին հրաժարեալ Ռուս սպայները քաղաքային հագուստով

Պուլկարիոյ մէջ կը պտտին միշտ : Պօլսէն դացած լրագիրները տեղակին իշխանութենէն կը գըրաւուին :

— Պարբէշ հրատարակեալ Յոյն լրագիր մը կը գրէ թէ Պուլկարական բանակէն հրաժարեալ Ռուս սպայները Բուժանիայէն անցնելով Պեսարապիտ կերթան եւ Ռուսիայէն եկող կամաւորք ըսպայներու հետ խառնուելով իսմաիլի եւ Դանուբի ճամբան կը բռնեն Սեւ ծովէն վերստին Պուլկարիա վերադառնալու համար :

— Պուլկարական կէս պաշտօնական լրագիրը թիւնովսրա Գօնսթիթիթիւա կը գրէ թէ Պուլկարիոյ խորհրդարանին պատասխանը Չարին կոյմէ գրկուեր է , սակայն պատասխանին ինչ ըլլալը յայտնի չէ :

— Ֆիլիպէէն կը գրեն թէ Ս. Լէքսանդր իշխանը միշտ հոն կը գտնուի :

— Չարը Պուլկարական պատգամաւորաց պատասխաններ է թէ Պէրլինի դաշնագիր տէրութեանց հետ պիտի ջանայ պուլկարական խնդրոյն խաղաղական լուծում մը տալու : Պատգամաւորք Պ. Կիրսի հետ ալ տեսակցեր են :

Չարը յայտարարեր է պատգամաւորաց թէ պուլկար ազգը կը սիրէ , սակայն առանց իւր գիտութեան կատարուած միութիւնը չի կրնար ընդունիլ :

— Կրետէի ժողովուրդը սաստիկ զայրացեր է պուլկարական միութեան դէմ , սակայն երկրին բարեկարգութիւնը չէ խանգարուած :

— Թեոֆիլոյ պանքան 1,800,000 Ֆրանք փոխ տուեր է Հելլենական կառավարութեան : Գէորգ Թադասը այսօր վաղը Թեոֆիլոս պիտի երթայ զօրքերը աչքէ անցընելու համար :

— Դերմանիոյ կայսրը մեծ պատիւ ըրեր է Սախտ փաշայի Պատէն-Պատէնի մէջ , Օսմանեան նախարարը կայսրուհւոյն հետ ալ տեսակցեր է , յետոյ կայսեր և կայսրուհւոյն հետ ճաշեր է :

Սեղանին վրայ կայսրը Վեհ Սուլթանին կենացը համար բաժակ խմեր է :

Ճաշէն վերջը կայսրը Սախտ փաշան նուագահանդէսի մը տալեր է :

— Վէնիսի դաղիական նաւը Սելանիկ գացեր է :

— Աւստրիական պատերազմիկ նաւատորմը Բակուղաէն Պիրէոն գացեր է :

— Միջերկրականի Ռուսական Սընաւատորմն ալ Պիրէոն գացեր է :

— Միջերկրականի Անգլիական նաւատորմն ալ այս օրերս Պիրէոն կ'սպասուի , ընդ ամենը հիմա զրահաւոր են :

— Յունաստանի Բիաթոս քաղաքէն Կորնթոս դայող երկաթ թուղոյ կառավար մը մը գծէն երկելով , շոգեշարժ մեքենան խորտակեր , անիւները ջախջախուեր և կաթսան պայթեր է : Երկաթուղու մը կտոր կտոր եղեր և 7 ճամբարք մեռեր , 8 ծանրապէս և 12 ը թեթեւապէս վիրաւորուեր են : Դժբաղդ ահահարկ մը տողալի տանջանքներով մեռեր է և մահուան վայրէկանեալ բուն մէջ սա խօսքն ըսեր է . « Ես սէք իմ մօրս և քրոջս որ զիրեն շատ կը սիրէի , թող նշանած չլայ երբէք » . քիչ մը վերջը պիտի դադարիլ չարչարուելէ :

— Մուհարէմի առթիւ բոլոր նախարարք եւ բարձրաստիճանի պաշտօնատարք երէկ ժամը 3 կայսերական պալատը երթալով Վեհ Սուլթանը շնորհաւորեցին :

— Արտաքին գործոց նորընտր նախարար Սախտ փաշա չարաթ Գամալէն երկելով , ուղղակի կայսերական պալատը գնաց և երկու ժամու չափ Վեհ Սուլթանին հետ տեսակցեցաւ :

— Դատական գործոց նախարար նախարար Հասան Ֆէհմի փաշա չարաթ օր Բ. Դուռը երթալով Մեծ-Եպարգոսին հետ տեսակցեցաւ :

— Նախորդ Մեծ Եպարգոս Սախտ փաշա ալ երէկ կայսերական պալատը գացեր է :

— Նախարարաց ժողովը երէկ Եգիպտական խնդրոյն համաքովմէսը մը կարգելու խնդրողքեր է . այս քովմէսը Եգիպտոսի խալիվին հետ համաձայնութեամբ պիտի գործէ պայանելով Վեհ Սուլթանին իրաւունքները , Անգլիական զօրքերը որոշեալ ժամանակի մը մէջ Եգիպտոսը պիտի սթարպեն :

— Բոլոր տէրութիւնք յայտարարեր են թէ Պուլկարական միութիւնը այսպանելի է . և եթէ Թախտան և Սերպիա ու է չորժում մ'ընեն , պատասխանատու պիտի մնան տէրութեանց առջև :

Կըսուի թէ դեսպանական գումար մը այլ եւս տեղի չպիտի ունենայ . և Պուլկարական խնդիրը Բ. Դուռն և Պուլկարիոյ միջպիտի կարգադրուի :

Սրբ. Ս. Ուրբ. շաբաթ մ'եւս
ցերէն հոս :

ԳԼԵՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը
թ օր խոսողիւ զ երթալով ,
վարժարանն այցելեց , ուր
պարզ երգերով ընդունեցին
և աշակերտներէն մին ա-
նուան թեամբ մը Նորին Սրբ-
ութեան գալուստը շնորհա-
ւորաբար ընդունան :
Այդ. Որբանոցն այցել-
եց , աշակերտութեան ուսում-
նական վիճակին վրայ տեսեալ-
էր : Առանձին : Ուսանողք
երգեր երգեցին ի պատիւ
Սրբազնութեան :
Պատրիարք Հայրը աշակեր-
տաց յառաջագիւմութեան
գոհունակութիւն յայտ-
եւ օրհնեց ու քաջալերեց
այն ճիշդագործ Տիկին Սրբ-
այրապետը :

Նորին Սրբազնութիւնը երէկ
առաւօտ հանդիսիւ Եկեղեցի իջ-
նելով մէկ ժամու չափ քարոզ
խօսեցաւ եւ հոգեւորապէս մխի-
թարեց ժողովուրդը :

Նորին Սրբազնութիւնը թէ
շաբաթ իրիկուն և թէ կիրակի
առաւօտ ինճէճեան կարապետ
էֆէնտի տունը ճաշեց :

Քաղ. ժողովը իւր վերջին
նստին մէջ կարգ մը յարաբերա-
կան և թաղային խնդիրներ կար-
գադրեց . նոյնպէս Պոյաճեան
Յովհաննէս էֆէնտի ի Պանտրոն
քանդութեան տեղեկագրովն ըզ-
րադեցաւ :

Մշտ առաջնորդ Գեղ. Գրի-
գորիս եպիսկոպոս Ալեքսիսեան
այսօր կուղեւորի իւր պաշտօնա-
տեղին :

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը
Սրտաբլին դարձոյ նորընտիր նա-
խարար վսեմ. Սայրտ փաշայի
այցելութեան պիտի երթայ այ-

սօր քարի գալուստ մաղթելու
համար :

Պատրիարքական Գեղ. փոխա-
նորդ. հօր անուան տօնախմբու-
թեան առթիւ Ս. Պատրիարք
Հայրը շաբաթ օր փոխանորդա-
րան իջնելով անձամբ շնորհաւո-
րեց Նորին Գեղ. պատուաթիւնը
Մայրաքաղաքիս բարձրատիճան
եկեղեցականք . պաշտօնական
մարմինը և այլ կարեւոր անձինք
շաբաթ և կիրակի օրերը շնորհա-
ւորութեան գացին :

Ն Ո Ր Ը ՆԹ Ե Ր Ց Ս Ր Ա Ն
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԳ
ՅՕՐԻՆԵԱՅ
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ
Գ. ՏԻՊ

Մ. Մամուրեան էֆէնտի սոյն
դորձն, որու նախորդ երկու տպադ-
րութեանց սպառումն դործոյն գե-
ղեցիութեանն մեծագոյն առհաւատ-
չեայն է , այս անգամ Հանդիսիս աը-
պարանէն ի լոյս ընծայուած է մաքուր
տպագրութեամբ և ՅՅ պատկերօք :
Լեզուին կանոնաւորութիւնը և
գրութեան դիւրութիւնն մասնաւոր

յապիկութիւն մը կուտան դործոյն,
որով մինչեւ ցարդ հրատարակեալ
բոլոր ընթերցանութեան դասադը-
քերէն անհամեմատ կերպիւ օգտակար
կրնայ ըլլալ աշակերտաց : Սոյն ըն-
թերցարանն ազնիւ դատարարական
մասնաւոր ուղղորդութեան կը յանձ-
նարարեմք :

Գինն է 5 դահեկան :
Աը գտնուի ամեն գրաւաճառաց ըով :
Կեդրոնատեղին է Բուքրաստան
Մանկանցի Խմբագրատունը , Պոլիս
Էսքի Զապիշիէ ճատուսի թիւ 65 .

ԸՆԹԵՐՑՍՐԱՆ
ԿԱՍՄ
ՍԻՌՈՒՆ ԶԻՍԱՐԱՆ

Մանկանց երկրորդ գիրքը
56 գեղեցիկ պատկերներով
զարդարուած

Սոյն գրքերը ասկէց առաջ
հրատարակեալ ՔԵՐԱԿԱՆ ԿԱՍՄ
ԿԱՆՑ ԳՐԻՔԻՆ Բ. մասն է . և կը պա-
րունակէ մանկական երգեր , կարճ
հատուածներ , առածներ , առակներ
և փոքր պատմութիւններ :

Գինն 2 դահեկան :
Աը վաճառի Մարգարեան գրա-
տունը , Մերեան փողոց : Դպրոցաց
համար Օ/Օ 15 գեղէ կը լինի :

— Զիս հանդարտեցուցիր , կրկնեց կալիքիւ . ինձ
կը թուի թէ այս մասին ո եւ է մտաւորական չը
պիտի ունենամ : Սակայն իմ դաւկէս ալ յաւիտեան
չպիտի բաժնուիմ , այնպէս չէ . պիտի ներեմ ինձ
որ երթամ զանիկայ տեսնեմ :

— Անշուշտ , որ ատեն որ ուզէք :
Խեղճ աղջիկը քանի մը օր հանդարտ երեւցաւ .
Սօլանժի խօսքերը յուսոյ ճառագայթ մը տուած
էին անոր , կսկսէր արիանալ և ապագայէն այնքան
չէր վախնար :

Բայց յանկարծ անոր բոլոր մարմնոյն վրայ հոգե-
բանական երեւոյթ մը տեղի ունեցաւ . զոր Պլէու
և Սօլանժի չէին գուշակած և որուն չէին սպասեր :
Կալիքիէլ տուածին անգամ զգացած էր թէ մայր
էր ինքը . անմիջապէս անկարգութիւն յուզում մը
վեր ի վայր ըրաւ անոր աղիքները , բոցի նման անցաւ
որտին մէջէն և ըլսաւորեց անոր միտքը : Մայրա-
կան զգացումը , այս զարմանալի եւ աստուածային
բանը արթնցած էր եւ կրնարձակէր , անմիջապէս
պաշարած էր զայն և չափազանց խստութեամբ կը
հեղձուցանէր զանիկայ :

րածին համար . Դուք անշուշտ մտածած էք ձեր
ընելիքին վրայ , ինչ է ձեր դիտաւորութիւնը : Մին-
չեւ ցարդ չուզեցի այս մասին բան մը հարցնել ձեզ
վասն զի կը վախնայի որ ներդութիւն կը պատճառեմ :
Բայց որովհետեւ ձեր մանկան վրայ կը մտածէք ,
ըսէք ինձ , թէ ինչ են ձեր մտածումներն : Բան մը
որոշեցիք :

— Ոչ , տակաւին ոչ : Ամեն բանի զոր կուզեմ
ընել , արդեւ ընեմ կը գտնեմ : Շատ անհանգիստ եմ ,
չատ կը տանջուիմ , ամեն բան սոսկում կը պատճառէ
ինձ . չեմ գիտեր թէ ինչ կը պատահի յիս . . . :

— Բնենք ձեր վիճակը : Դուք հաճեցաք պատ-
մել ինձ ձեր բոլոր պատմութիւնը որ դժբաղդաբար
չտո աղջիկներու կը պատահի . դուք պատրուեցաք
եւ երեսէ ձեռնեցաք . մեծ դժբաղդութիւն մ'է
այս , սակայն անդարմանելի ալ չէ : 18 տարեկան
էք . ճիշդ այդ տարիքին մէջ կսկսի կեանքը , ուրեմն
պէտք է յուսահատիք ապագայէն :

Կրնայ ըլլալ որ օր մը ձեր հայրը զղջալով զձեզ
հայրական դորովով չխնամելուն համար , իր քովը
կանչէ զձեզ :

— Օհ , երբէք , երբէք չպիտի համարձակիմ . . .

— Միշտ տղայ էք այսպէս , կրկնեց Սօլանժի :
Ներեցէք որ ըսեմ Նիժէ ձեր հայրը կոչէ զձեզ , պիտի
դառնաք Օւլէան այն տունը ուր իրաւունքներ ունիք
դուք , և պէտք է որ հոն երթաք բարձր ի դիւրիս
և ոչ նման յանցաւորի մը որ իւր ճակտին վրայ կը
պտհէ իւր յանցանաց ամօթը . եթէ ձեր հօրը

ՀԱՅ ՎԱՃԱՍՈՒՍՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ

Կ. Պոլիս Թանգի Էօնիս փողոց քիս 59

ճիշդ դեմ առ դեմ աղբիւրին

(Հաստատեալ 1 օգոստոս 1885)

Շատեր աղին մերաղնէից՝ մի քանի ձախող ձեռնարկունե- րու անյաջողութեան վրայ, ի- րենց հաստատ կարծիք չինած էին թէ, Հայը այս տեսակ գործ չկրնար յառաջ տանիլ, այլ մի- այն օտարն է ընդունակ:

Այս թիւը կարծիք չնշելու հա- մար, վաճառատանս հաստատ- մանէն ցայս օր անցած ժամանա- կամիջոցը բաւական տպահովե- րաչիւք մը լինելով, յաւաստիք եմ թէ սիրելի ազգայնոցս կողմանէ քան զառաջինն առաւել համա- կիր ընդունելութիւն վայելելու բախտաւորութիւն պիտի ունե- նամ:

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նպարեղէնի վերաբերեալ ամեն տեսակ ընտիր ապրանք՝ փոքր

թէ մեծ քանակութեամբ, և օր- ան օր և թէ երաշխաւորեալ վճարմունք կունիսի են:

Մէլու Տեօփէնաշ

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՏԵՏՈՄՈՒ

Հաւաքոյն քառթօնի վրայ ամէն լեղուաւ կը պատրաստուի ի ցին 100 հատը 10 դէկ. պէտք ունեցողները պէտք է գիտնեն յԱրամեան տպարան, Յակոբեան խան 13 Կ. Պոլիս:

— 0 —

ԹՂԹՂՎԱՅԱՌ—ԳՐԱՎԱՃԱՌ

Զ. ԹՐՈՐՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պատիւ ունին ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ ի- րենց վաճառատան մէջ Պահէ- Գարու մեծ մաքսի կարգ թիւ 46 Քրանա. Հայ. ամեն տեսակ գրքեր, այլ և այլ Ագլաններ, դպրոցական ամեն տեսակ պի- տոյք, նորելուկ գրիչներ և քա- նակներ. վաճառատան վերա- բերեալ տետրակներ և թղթե- ղէնք, ընտիր սիկառի թղթեր, ժօպ. հոտաւէտ ձեւքթեաներ

կը վաճառուին խիստ աժան գի- ներով, Ֆրանս. գրքերու մա- սին յանձնարարութիւնք փու- թով կը կատարուին:

Գործածուած գրեանք և «Թէմպ-ը-ը-թ» կը գնուին: Վաճառմունք միշտ կանխիկ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏՈՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ ՏՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

Յօրինեաց

ԽՈՐԷՆ Վ. ԳԱՐ. ԱՇԸԽԵԱՆՑ

Հրամանաւ հեղինակին Տ. Խորէնայ Եպիսկոպոս Հ. Վ. Արմաշու

Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին վաւերացմամբ

Երկրորդ տպագրութիւն

Ի Նիկիոմիդա

Ի տպարանի 2. Ս. Աստուածածնի փանոց 1884

Տրամաբանութեան համառօտ այս դասագիրքը՝ որ 1871 թուականին տպագրուած է՝ աղջկան վարժարա- նաց մէջ կարեւոր պէտք մը լեցնելու գործածուելով՝ տպաւած և շատ տե- ղերէ խնդրուած էր: Հեղինակը, Արմաշու վանահայր Գեր. Խորէն սըր-

ազան, վերստին աչքէ անցնելով տպագրել տուած է:

Կը գտնուի գրաւաճառանց քով Գինն է (8) վեց դահեկան:

ՀԱՅ ԹԷՏՈՎԱՃԱՌ

Թանգի փողոց, աղբիւրին մօտ,

թիւ 70

Այս վաճառատուն՝ որ մե- տաքիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնե- լու ջանք չէ խնայած, կը ծա- նուցանէ թէ Չինաստանի և ձա- վայի բերքերէն այս անգամ վա- նազան տեսակ (չայ) բերել տը- ւած է յատկապէս, և կը խնդ- րէ սիրելի ազգայիններէ, մանա- ւանդ զաւառացի Հայ «քօմիսի» օնճիռներէ որպէս զի հաճին գէթ մի անգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՛ տե- սակաց լաւութիւնը, և թէ՛ գի- ներու աժանութիւնը:

ՏԷՐ—ԽՈՐԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԷԼԻԿԵԱՆ

տունը չ'դառնաք, փարիզ պիտի երթաք, և առեւ- տուր գիտնանուի համար դիւրաւ պիտի կարենաք գտնել լաւագոյն տեղ մը քան զոր ունէիք:

Կը հարցնեմ ձեզի, ով ուրեմն պիտի կարենայ կասկածիլ որ դուք յանցանայ տէր էք. ձեր ճակտին վրայ դրուած չէ, հաւատացէք ինձ. ձեր գաղտնի- քը ծածկուած պիտի մնայ: Բարեկամուհիներ ու- նիք. սակայն միթէ անոնք յանցանք չ'ունին: Բաց ասկէ բնաւ չ'պիտի հարկադրուիք զանոնք վերստին տեսնելու: Հաւատացէք ուրեմն որ ուրիշի գործե- րով չ'են զբաղիր փարիզի մէջ: Դարձեալ կը կրկնեմ, դարձեալ պիտի վերադառնաք հոն և ձեր պաշտօ- նին գլուխն անցնիք, իբր թէ բնաւ դէպք մը պա- տահած չ'լինէր ձեզ, և դուք ամենուն համար պիտի ըլլաք այնքան իմաստուն եւ այնքան հրապուրիչ որ- քան էիք երկու տարի առաջ երբ ձեր հօրը տունէն դուրս ելնելով պաշտօնի կանցնէիք:

—Միշտ խաբել և սուտ խօսիլ հարկ պիտի ըլլայ, ըսաւ Կալրիէլ:

—Օ, եթէ այդ աստիճան նրբամտութիւն ու- նիք, կրկնեց Սօլանժ, ներեցէք ինձ ըսելու որ ծաղ- րելի է այդ: Ձեզի միայն վերաբերած բաները ուրիշի չ'ըսելը խաբել է: Այն ստախոսութիւնը որ և ոչ մէ- կուն կը փնտէ, քոտախօսութիւն չէ: Մարդ շատ ապուշ ըլլալու է որ ճշմարտութիւնը յարգելու պատրուակին ներքեւ իրեն փնտսել ուզէ:

Այս խօսքերուն յաջորդեց պահ մը լռութիւն:

—Իսկ իմ զաւակս, հարցուց յանկարծ Կալրիէլ,

իմ զաւակիս վրայ բնաւ չէր խօսիր:

—Նախ ձեր վրայ կը մտածեմ, պատասխանեց Սօլանժ, սակայն ձեր զաւակն ալ չեմ մոռնար, ան- կարելի է ձեզ զայն սնուցանել. պէտք չէ ատոր վրայ մտածել:

Օրիորդին գլուխը կուրծքին վրայ ինկաւ:

—Եւ սակայն այս կէտին վրայ բնաւ մի խռովիք. մանուկը ամենէն երջանիկն ըլլալով բնականաբար չ'պիտի լքուի. քանի մը օրէն ստնտու մը պիտի բռ- նուի. և զայն ծնանելուդ պէս կամ հետեւեալ օրը անոր պիտի դրկուի: Այս վայրկեանս սկսեալ մար- դասիրական ընկերութիւնն որոյ հիմնադիրն է Տիկին Պարսնուհի, իւր պաշտպանութեան ներքեւ պիտի առնու. ընկերութեան ծախքով մեծնալով պիտի աճի և զարգանայ հեռի ամեն չ'ըսողութեանէ. պատշաճ կրթութիւն մը պիտի ստանայ եւ անոր պիտի սորվեցնեն արհեստ մը, որով աղջիկ լինի կամ մանչ պիտի կարենայ կենաց մէջ իւր ճամբան պատ- րաստել:

Իհն, ուրեմն ասկէ աւելի ինչ կուզէք, միթէ գոհ չէք:

—Ինչպէս գոհ չ'ըլլամ. պատասխանեց Կալրիէլ լալով: Ահ, շատ երջանիկ եմ ձեզի պէս օգնական մը գտնելու համար. . . . Թշուառներու պաշա- պան բարի Աստուածը զիկեց զձեզ առ իս. . . .

—Եթէ Պէռօ ըսածս լսէր, խորհեցաւ ինքնիրեն Սօլանժ, բարի Աստուած կոչելուս վրայ շատ պիտի զարմանար: